

926

(109)
all t

926

pp. 1-214 K34^{4.1.}/82Names and naming

H. m. Mohlabe,

Bethany Mission,

P.O. Box 39,

Trichardtsdal.

26th June 1957

L li

39 x 23

66 x 32

= f0.425 x 29-4-1958

x 212 pp = 90 pp typed

P.P. 1-214

£ 10.10.0

okl
112Tema ya 1: Maina a thesotho.Temana ya 1: Maina a banna.

1. Maina a batho. Ke ngwadile lentšhu le la batho ka baka la gore motho yo mongwe le yo mongwe ke motho. Mohuta mang le mang ke motho. Bjale mo go ta ngodiwa a batho ba bantso. Ke ta ngola a ba naga ya gesu le ba bangwe ge le-baka le dumela. Go ta thomiwa ka maina a dipheko. Dipheko go bolwabolwa ka maina a banna ka gobabe ke bona dipheko. Ngwana o belegilwe. Putšišo, keng. Ke mothankana. Aowa ke pheko ya motse.

2. Motheo wa go rediwa ga maina. Maina a motho a mabedi, ge re tšwela pele re hwetšana gapê a mararo. Monneng le mosading go no swana mabapi le maina a mathaano a we. Re a hwetšana ka mabapi e: Maina a ba leloko, a baduledi. Ke ana a magolo. Le legolo ke la leloko. Ke lona le legolo go badimisi, ka gobane ba swanetše go bolabola ka lona. Mo go bolwabolwa

926

2.

K34/82

ka mabapi le diphaso-tša badimung ^{ba} ga gabô. Leina la baduledi le lona le a gola, ge ngwana a ilê a le dumêla. Ka morago ga leina la bošoboro, ke la go-bolla le la dikwero.

3. Ge go nyakisšwa, re hwetšana gore motso o na le maina a ntabe. Kudu ba khale ke a mathano. Ka thekhowa the a ntabe. A hwetšwa ke mokhwa o: Leina la leloko, la baduledi, la bošoboro, la gobolla le la dikwero. Ka thekhowa the, go tēna la thekhowa. Metheng ya bo leho, maina a a gudišwago ke a thekhowa. Ge o ka bitša motso ka leina la baduledi goba la leloko, a ka fapana nago goba le ka ba la lwa. Khanthe mo le tšalong le lesa, maina-ina ke ^ata leloko le ka baduledi. Maina a mangwe a we a tene ke khoro ya badimu.

4. Mathomong ga maina. Motso o hwetšana leina bo ngwaneng bja gwe. Mosadi mo a bêtêga, a belege a utamile, a owa o swanetše go ba le baduledi. Ke bona ba thuši le ba bōni. Ge mmelegi a tšhaba, ke bona ba we ba mo tšwarago. Ba mo thuša gore a theke a bolaya ngwana. Go bōna go bolabola ka maô a ngwana. Baduledi ba vêla ngwana leina la bona. Ba leloko le bona ba swane-

926

K34/82

3.

tš^ve go mo rēla la leloko. Ge a godilē, ba mo ntšha ka ntong a dutšⁱ a na le maina a gwe.

5 Khano ya leina goba maina. Maina a we mabedi, a ka the ke a tumišwa bedi ga ôna aowa go ta tuma ka le thii, Ge a lala a lla bošego, ke gore o gana leina. Ba ta mmitš^a ka le lengwe. Ge a nyaka lona, o ta homola. Ge a ka tšwēla pele le go lla, ke gore leina a le nyake. Papago mondi, o swanetš^e go tš^ama a o kwa molato wa ngwana. Ditaola di ta ya di ba botš^a molato wa ngwana.

6. Mmapa o kae. Ke polabolo ya molaolwa, ge a dutšⁱ a tswere ditaola. Ge a di gariš^e fathe, go fedile. Bjale molaudi o swanetš^e go botš^a molaolwa the we a tetsēgo thōna. Molaudi o swanetš^e go botš^a molaolwa the we a the tetsēgo ka baka le we, molaolwa o ta kholwa. Molaolwa o ta laolēla maina a bahu ba gabô. Le we ditaola di le dumēlago, ke lona le we ba swanetš^ego go rēla ngwana. Ge a ilē a homola, ke moka ke lona leina la gwe.

7. Baeti le bona ba rêla ngwana goba bana ma-
ina. Moene o tile, moimana o bêtêga ngwana.
Ke moka ba mo rêla leina la moene yola. Ge
a ka le dumêla ke moka ke leina la gwe. Le
rediwa ke baduledi. Bona beng ba leloko ba
ta mo rêla la gabô. Go ka tuma la moene,
a go na taba. Bona beng ba leloko ba ta ba
ba teba mong leina la gwe. Le badimu ba bo-
labola ka lona, la leloko. Monna o wa êta le
moradi le yêna o a êta. Ge ngwana e ka ba
wa mothankana, moete e le moradi, ba ka the ke
ba mo rêla la moradi. O tare, mo la e be e le
moradi e be ke tare ke nna. Le wa monna le
yêna o bjale. Iêla ge ngwana e le ngwana-
ngwako ba mo rêla.

8. maina a dingaka le dika. Dingaka le tšona
di a rêla maina baneng. Di rêla ka mekhwa
e: Lebôfêlô le phikhišano ya dingaka. A ka
bôfêla moradi, a hwetšana ngwana ke moka a
mo rêla leina. La leloko lona ke mo-laô.
Moradi mo a šoka, monna o swanetše go tšuma
a mo laola. O nyaka go kwa gore matsatsi ke
a gwe goba aowa. Ge a ka hwetšana dinga-
ka tšê pedi, tša ganetšana. Yo mongwe a re o ta
boya le thogwana, yo la a re o ta boya le the-

lumi. Ge a ka boya le thogwana le mo rêlê le-
ina la khaitšedi yaka. Yo la a re mo a ka bo-
ya le thelumi le mo rêlê leina laka. Dika
le tšona di na le maina a tšona =

~~4~~

9. ^(a) Maina ka go-phathagana ga ôna a banna.

Thegopane, Thebote, mašumu, Mothabê, Madome,
Ntabanyane, maphuphê, Kobeng, mpêrêkê, makhwa-
peng, Ntšobjane, mapitsi, Thekwai, mokaile, Ma-
boi, Thepalo le Nkwane. Le a le ôna e thale
a the thopha tha. (a). Kopotša, Matšhubeng, Morabu-
di, Pae, makatika, motantane le mabjale.

10. (b) Matšeke, Thoto, malegogo, Theogwanyane, The-
batana, Modiše, mmokêlê, Thekaloko, malediše,
Leolo le mangabane.

11. (c) Boroko, makadi, mauwane, Thevite, mateke,
Mpoi le mogwêra.

12. (d) Matsoboloko, mathule, Mokotokoto, Madulagaba
mamogagare, Motabeya, Katsebele, mathuhu, mpedi,
Patsi, mašošo, matsobane, Tšobola, Dipoleng,
Ntholo, Bogese, Pamosa, Thephamo, lephatsi,
lekhowa, magotšane le moroka.

926

K34/82

6.

13 (e) mokana-wa-tau, mmei, motsebore, Lehofu,
Dikhotwé, Photonono, (mathako, mankhalakana, ma-
thapholane,) mantšu, mathabanyane, Thepedi, ma-
moloti, mōšilo, Kherese, matsopha, motšatši, maleso,
Thwadi, Kiba, mapae, Dimama, Nkhetai, Ntetsa,
Pokisi, makola, mpatane, molatšeng, motogwane,
Khopa, mphethi, Kanono, mathefane, Dikhopana
 le Khasa.

14 (f) Mabata, mabuwakanye goba Khwekhweše,
moketšelo goba Pokolo, mašete, Letadi, Thoto, Mongadi,
makhowa, makaše, (Temeka goba maboya-boetha
 goba Khwanyana-khwanya,) šanake, modupi, Digoba,
mapele, moseki, matšeke, makhobane, Lekoto,
mokomate, Ditsepū, mokolokoto, Phuti-ya-šoka,
 le maruping.

15 (g) mageketa, Lepono, mabjale goba Nkeše, mo-
gaga, mmaeng, Tanyele, Teka, Pholobe, Khama,
Dikolane, maruntwane, mokobati, Boritše, Kogola-
kae, makhoba, Burwane le makholomele.

16 (h) Ramoene goba moene, mathobane, Ramaja,
Mohale, matsikinyane, Thethane, Lekalakala,
Tshakanya, Rakhobadi, Khašane, Kobeng, Mase-
lo, Modupi, monyanyakani le Bogese.

926

7.

K34/82

17(i) Themukhiši goba Thetimēla, Šupulugane, Pepe-
re, Movarane, Mpepi, Theoka, motseri le motho.

18(j) Khomoswana, Leala-thopo, Thēšhakhane, Di-
mpampa, mašala, motetemedi, mohale, mosebu,
madibeng, maruping le Makhafane le Mabeta.

19.(k) Nkhulukwana, Mamphela, Ntšekane, Tsetsetse,
motala, madikhunkhwane, Konko, matala, matsentse,
Kala, Phivima, Polatši, bhekhetha goba Tšhekhe-
tha, Rabe, moseto, modupi, mafrikeng, makello
le moila-batho.

20(L) Legofu, Makadikwa, mahudu, Mpjanye-
la, mekwa, mohale, makhukhu, mputa, Phō-
kwane, Bovata, mašilugoba lekorwane, Nkoma-
ne, matšutšubele, Makhōō, maloto goba Ma-
khaya, mateu, (Kutupu, Nakampe le Konyole)
maina a a ka gare ga lešaka, a ngodilwē
ka phōō ka gobane a na le the thōpaka
tha ôna, A ta goma a nyarēla, the thō-
peng tha ôna. A ta thalūšwa mo a ngwa-
diwa la bo bedi, the thopeng tha ôna.

21(m) Phušumane, Lekola, maruping le

magatswane.

K34/82

22 (N) Lehente, Nkhapêlê, Lepabala, Khêrêrê,
Tabe, Thekwadi, Khati, mathakhe, Lethiba,
{Ziše} le Lepolanka.
(Tnapi)

23 (O) Mogaile, Lešoka, mabothwane le Ramo-
lapô.

24 (P) Makwale, moketselo, Kopotša, Natha-
neele le Sontaga.

25 (Q) Theviri, mangese, Fane, Mathepa,
Phupu, Khasane le Ntekwane.

26 (R) Rathekhobêla, makwabala, Mathetse,
Nthetollê, Khulwanyane, magotšane le Mpoloma.

~~26~~ 27 (S) Shokane, mokolokoto le mampenyane.

28 (T) Matepe, mpe, mohwela, mošwene goba
Lešwane, Makwale goba Thelai, Khokhola,
Thibedi, Ntaišeng, Kholane, Mosupulugô,
Mkiti, mathepe, Taola, Khaba-šai,
Thelote le mphisane.

926

9

K34/82

29 (u) Motholo, mabidietsê, Leoke, matuputupu,
Nkhwidiseng le madula.

30 (v) mogofe, eseke, Abeya, maruping le Puleng.

31 (w) Thebase, Ntefane, Theitimêla, maekhê-
lê, mogoti le Nthape.

32 (y) mokhatha, Theteke, Dipanana, matshipi le
Nkomane.

33 (z) malobane, matshangwane, Thima-mogolo, Theše-
go, makete, Khakabašabi, The nokhôle, masekane
goba Rakholokwana, lepono, mathuhu, mogofu,
Ratala, makhôpô, Thekhôro, goba Maditšompôvô,
mabekane, Thekhalabjana goba Thekororo, mantšwe-
bele, mosisile, matšua makhwateng, mokhotho
le maphampha.

34 Mathaba, matšeremane, Thepupatele,
maupigoba Dithabaneng, moja-khomo, Thuole,
malebôgô, Tšone, Sodi, makhoba, mafapano
le Nkina

35 Mohale, Nakampe, letšeke, Nkhese
makhôô, Konyole, Kutupu le Nthapê.

926

K34/82 10.

36. Maima a ya ka dikhofo tša ôna. Le-lo-ko le le nngwe le le lenngwe le na le a gabô lona. Thomong ya ngwalo ya maima ke ngodile phathagano ya ôna. Le ga go le bjale a ngodiwa ka mokhwa o we, ka gobane a ngodilwê ka dithopha-thophana. Dithopha-thophana tše we di šupa gore a ilê ka dikhofo tša ôna. Phathaganô ya maima, ga bolwa bolwa ka go hwetšana ga ôna. Bjale ka ge gongodilwê go thwe a na le mothêô wa ôna. Mothêô o we ke o: - Maima-ina ke a leloko, a baduledi, a bongwana-ngwako, a dingaka le a bathepidi. Dika le tšona di na le a tšona.

37. Phathologanyo ya maima ka ditela tša ôna. Dithophana tšela tša lethêthô la maima di ta ngwadiwa ka moragô ka go šupa dikhofo tša ôna.

~~38. +~~

S. 1: Maima - ina ka dikhofo ka moka.

38 A ke ôna mong mong ôna ka gobane ke a leloko. A ta thaudiwa ga na kowa dithophaneng tša ôna. Bjale ôna a ka the ke a ngwa-

2.

926

K34/82 11.

diwa ka ditlhophana, a ta ngwadiwa bjale ka bana ba mohādubête.

39 Le thêthô la maina-ina bjale ka bana ba mohudubête: - Thegopane, Thelete, Mašumu, madome, Ntabanyane, maphuphê, Kobeng, mpêrékê, Ntšhobjane, mapitsi, mokailê, maboi, Nkwane, Kopotša, Lee, matšeke, (Thoto,) (Malegogô,) Therogwa-nyane, mahudu, modišê, mmokêlé, (Letuli) Thekhwari, Nkhwidi, Boroko, makadi, Kalebê, Ntsootsodi, Mauwane, mateke, mpoi, matsaboloko, mathule, mokotokoto, madula, motabeya, Katsebele, Mahuhu, mpedi, matsobane, lamosa, Ntholo, Thephamo, mokana-watuu, mmei, motseboe, Rapôpêla, Legofu, Dikhotwê, Photonono, mantsu, Matshopha, mapae, makola, mpatane, Mathefane, Mabata, mabuwan, moketšelo, makatše, Temeka, Sanake, mosei, makobane, mokomate, Ditsepu, mokolokoto, mageketa, mogaga, mmaeng, Tanyalê, Teka, Pholobe, Khama, Dikolane, maruntwane, mokobati, Boritše, makhoba, Burwane, Peperere, morarane, Mpepi, Theôka, motseri, mogaile, Lešoka, Mabotwane, Ramolapô, Nkhulukwane, maphela, Tsetse^{tse}, Ntsekana, motala, madikhunkhwane, Konko, Kala, Phirima, Polatši, Tshekhetša, Rabe.

926

K34/82

12.

mafsikeng, makello, matapa, Phušumane, Lekola,
Magatswane, Khomoswana, Leala-thopo, Thetšhakane, Dimpampa,
Mašala, Motetemedi, Mohale, Mosebu, Mudibeng, Ma-
khafane, Mabeta, Makadikwa, mpjanyêla, Phôkwa-
na, Lekorwane, Matsšutšubele, makhaya, maten,
Kutupu, Kanyolê, Nakanpe, Ramoene, moene,
Ramaja, matsikinyane, Thethane, Lekalakala, Tša-
kanya, Rakhobadi, Khašane, Masele, monyanyuka-
ni, makhopa, Nkhopêlê, Lepabala, Khêrêrê, Tabe,
Therwadi, Khati, mathakhê, makwale, Nathaneele,
Therivi, mangese, Ntekwane, makwabola, mathetšê,
Rathekhobêla, Šokane, Mokolokoto, mampenyane, Mathe-
pe, mpe, makwale, mošwene, Thelai, Khokhola, Thibe-
di, Leswene, Nkiti, Taola, Khaba-šacai, Phišane,
Mothola, Mabidietšê, Leoke, matuputupu, Lokweng,
Legôdimu, mpuru, Galase, mmoko, mphelê, Kidi,
Mogofê, Tseke, Abeya, Ntefane, mogoti, (Nthupe),
Theteke, matshipi, Nkomane, Letšeke, Nkhese, ma-
khôô, malobane, matshangwane, Tima-mogolo,
Thesêgo, makete, Khakabašabi, masekane, Lepo-
no, (mathuhu), mogofu, Thekhoro, mabekane, Thekha-
labjana, Mantsšwibele, Makhwatheng, Mokhotho, Ma-
phampha, Mathaba, matsheremane, Thepapatele,
Maupsi, moja-khomo, Thaolê, malebôgô, Tšone, Ma-
khoba le mafapano.

926

K34/82

13.

40. Mohudubêtê ke tšie. A bêtêga bana ba ba-
ntšikudu. Bjale maina a ka gôdimu ke a ngwadilê
bjale ka bana ba mohudubêtê. Ke ôna maina
-ina. Ke ôna a lelôko, badimu ba t̄eba ôna.
Ke ôna a we a rediwago bana ba maetsibulo.
Maina a mangwe a ka no rediwa, empa a ka gô-
dimu ke ôna a magolo.

S. 2. Maina a baduledi a šika ka dikar.

H1. Moṯhabe. Ke leina la baduledi la t̄heka, t̄ha
mororo wa mabêlê. Ke moṯhabe wa mabêlê. Leina
le ilê la t̄hagiša ke papago ngwana, ge ba ga
ṯhelote ba feta, ba eya ṯhalaborwa. O ilê a ve
ke t̄ha šala ke bôna moṯhabe o. Ngwana a bêtê-
lêgwa ba napa ba mo rêla leina le we la
moṯhabe. Ke leina, lehono ke t̄hefane. Baken-
g t̄ha gove moṯhabe, ba ve moṯhabe. Ke gove
o t̄habile, a t̄ha t̄oga.

mabjale. Ke la t̄heka la go rediwa ke
baduledi. Tsatsi le we mmagwe, a yo mmêlêga-
go ka lona, mmagwe a be a tagilwê. Ge a
šikiwa, ba ve o kwa bjala. Ka morago ba
o kwa ngwana a lla. Ke moka ba napa
ba mo rêla leina la mabjale.

ṯhepalo. O ilê a rediwa ke baduledi ka t̄he-

3.

926

K34/82

14.

ka t̄ha mo banna ba e t̄swa t̄hepalo t̄ha ntwa—
ya 1914.

Maleopeng. Ke la go rediwa ke baduledi ka t̄heka
t̄ha koma. Ba ilé le baka la mo mašoboro a thu-
ba, ke moka ngwana a b̄elégwa. Bjale mašoboro
ba re e šita ngwana va tswala, re tswetšē ma-
leopeng. Ke moka baduledi ba re ke maleopeng.
mong la leloko ke Nkwane.

Mokômêla. Ke la go rediwa ke baduledi ka t̄he-
ka t̄ha mokômêla. Mokômêla ke t̄heboko t̄ha goja
mabêlé a leheya. The aja le baka la mo a ntšha
matedi. Mokômêla wa t̄tēna mabeleng ke moka punô
ga e gona. Ngwana o ilé a b̄eléga ka lona le-
baka le we mokômêla o jago mabêlé. Ba napa ba
mo rêla mokômêla.

Thoto. Ntholé a imele, go imêla nthwešē. Goya
ka ~~meetsana~~, a še go t̄šwana. Rangwane o ilé
a t̄tēna ka gare ga motē. Lebaka la mo ba
rwala dithoto t̄ša bona, ke moka ngwana a—
b̄elégwa. Ba ilé ba napa ba mo rêla leina
la Thoto, a rediwa ke baduledi.

Thebeu. O ilé a rediwa ke bona baduledi
ka t̄heka t̄ha go beula. Mo we moteng o we
go be gona le bjala bja t̄hobošo. Ke lona letšatsi
la go beula bathologadi. Ke moka a b̄elégwa,
ba napa ba mo rêla leina la Thebeu.

926

K34/82

15

Nkhwidi. Ke la go rediwa ke baduledi, ka theka the mogudi. Bana ke ge ba epele mogudi. Ba re, mogudi, mogudi, o dula thaba tše kholo. Ngwana a bêtêgwa ba napa ba mo rêla Nkhwidi. Mamugudi. Le lona le no ba bjale ka le la ka gôdimu. Bjale ba ilê ba mo rêla bjale ka ge nke ke moradi ka baka la gore ke ngwana-ngwako.

Mokibêla. Ke la go rediwa ke baduledi ka baka la letsatsi la sonaga mokibêla.

Mosupulugô. Ke lona la baduledi. O belegwe ka lona letsatsi le we.

Thefako. Ke lona ke la baduledi ka baka la theka the thefako.

Ratala le matala. Ke maina a go rediwa ke baduledi ka dika tša tala.

Konko. Ke la go rediwa ke baduledi ka theka the konko. Konko ke nonyana. Bjale e be e epele koša. Bana ba be ba e tšiša. Yōna e re, konko-kokonko. Bjale bona ba re, ngwagola ke nyakilo-hwa. Ke moka ba napa ba mo rêla leinar le we.

Mašošo. Ke mabêlê. Basadi ba thobola mabêlê a leheya, ke moka ya-ba ditšholo. Ba ruthetsa meti ba di êna. Ka moragô ga mo di kolobikê, ba di enola, tša phôpha meeti. Ba ta tsoga e

thale bošego ke moka ba theta. Bjale moima yo we, o ilê a dira mašošo, a gopotše go ta tsoga a theta. O ilê a šitwa ka baka la lešoko. Letšatši le ilê mo le thaba, ngwana a bêtêgwa. Baduledi ba napa ba mo vêla leina la mašošo. mašošo nka buntši. Ka bothii ke lešošo.

Dipoleng. Le ilê la rediwa ke baduledi ka theka tha dipola. Ngwago o we e be go na le dipola tše dintši. Ke ge ba mo vêla gore ke Dipoleng. Dipola di enwa ke mmola.

Lekhowa le makhowa. Mang le mang o wa teba gore lekhowa keng. Ke tšhoši e khwibedu. Go ilê gwa fitha lekhowa, la hwetsana ngwana a tha tšwa go bêtêga. Ba napa ba mo vêla gore ke Lekhowa, le yêna makhowa ba ilê ba mo vêla ka makhwa o we. O rediwa ke baduledi, magotšane. Ke la go rediwa ke baduledi ka theka tha magotšane. Makholo wa ngwana a be a thoiile ke ôna. Bjale ngwana le yêna o ilê a bêtêga naô. Makholo wa gwe, o mo abelyt abetsitše ka magotšane. Ke moka ba napa bare ke magotšane. Magotšane ke bolwetši bja go fo the tobola bjale ka nôga.

Mogwêra. Maina ka moka ke a go rediwa ke baduledi ka diha tša ôna. Mogwêra nka bothii, ka buntši ke bagwêra. O ilê a bêtêgwa lebaka la...

926

K34/82

17

mo go bolla bagwêra. Mogwêra - mogolo ke ge o raga.
Ba napa ba re ke mogwêra.

Mathapholane. Mathapholane ke namedi. Go balameng
ga yôna ngwana a bêlêga, ba napa ba mo rêla lona
la namedi.

Kherese. O rediwile ka lebaka la letsatsi la
kheresemose.

Motsatsi. Leina le ke la ngwana - ngwako. Le tha
to ngwadiwa the thopeng tha bo ngwana - ngwako.
The-ta-letsatsi. maina a : motsatsi le the-ta-letsatsi
a swana. Ba belegilwê ka tsatsi le letsatsi la
go ba lefisa kudu. Ba hwetsane maina a we ka
theke tha phiso ya letsatsi.

Kiba. Kiba ke koša ya dinaka. Koša e we e
biniwa ke banna, basadi le dikharebe ba tiya
meropa. Ngwana o ilê a bêlêgwa ka lebaka la
mo go biniwa yôna. Ba ilê ba napa ba mo rêla
Kiba.

Pokisi. Makarapa mo a boya makhweng, ba
tšwa ba rwele mapokisi. Ka tsatsi le we ngwana
a belegilwego, go be go fithilê lekarapa
le rwele le pokisi. Ba napa ba rêla leina la le
pokisi.

Makarapa. Makarapa nka buntši. Ka bothii ke
le-karapa. Makarapa a diyo lakana, a buile ka
buntši. Ka lentšu le we la makarapa, ngwana o ilê

go bêtêga ba napa ba mo rêla la makarapa.
Letadi. O ilê a bêtêgwa ka letsatši la magadima
 tedi le ditadi. Pula e be e the gona, e be e no ba
 ditadi le magadi^{ma} legadi^{ma} le tadi the thegolo ke tadi.
 Ba napa ba re, ke letadi.

Modupi le Puleng. Ba ilê ba bêtêgiwa ka dipula.
Modupi. Ke pula ya gona bothebare ka moka goba
 go tšeya le bošego. Ke yōna pula ya modupi. Batho
 ba tšwe ba gogetšē ka dintong. Ke yōna pula ya
 modupi. O hwetšane leina la modupi ka theka tša
 modupi. Puleng. O ilê a bêtêga pula e dutši e-na.

Mapele. Pela ke phōlōfōlō ya go phela ditabeng. Batho
 ba ga madiagane, ba di bolaya, ba e ta ba rekisa
 ka mono boroka. Tsatši le we ba fithago le mo-
 šašo wa dipela, ngwana a bêtêgwa. Ba ilê ba
 napa ba re ke mapele.

Moseki. Banna ba dutši khoro ba theka ditaba. Mosadi
 o ilê a fitha, a kwatama, a loša. Banna ba ilê
 ba dumetša. Re hwetšane ngwana. Keng. Ke
 monna. Papagwe o ilê a re leina la^{gwe} ke motheki.
 Ke moka ba napa ba mo rêla lona.

Lepono. Nokeng ya morola, gona le bodiba.

926

K34/82 19.

Bodiba bjo we leina la bjona ke lepono. Go be go na le mosadi bare ke makeswele. O ilê a bolaêla lepono ka gare ga bjona. Ka moragô ga matsatsi a the makae, ngwana a bêlêgwa. Ba napa bare ke lepono.

Thetimêla. Thetimêla ke koloi ya mollô. Ditšwa le makhwa a di fele. Leina le we le ilê la rediwa ka baka la yôna koloi ya mollô go fitša mono nageng ya gešû.

Matsentse. A biniwa ke badikana. Ke badikana ge ba thale morotong (mphathong). Ge ba^o lugilê ke maguola. Pele ga gore ba palakane, ba ê magae a batswadi ba bona, ba thôma ka go bina matsentse. Bjale ba ilê mo ba bina ôna, ngwana a bêlêgwa, ba mo rêla leina la matsentse.

Motetemedi. Go ilê gwa fitša komosasa kowa molopeng (Heydsdorp) leina la yôna bare ke motetemedi. Ngwana o ilê a rediwa leina la motetemedi.

Maloto. Belebele tšien̄g. Maloto ke a tšie. Batho bare belebele tšien̄g, Motho mang le mang o swanetišê go dišê mo we e ta yago ya robala gona. Ba bangwe ba ta hwetšana mowe mong buntšî; bja tšîê boletšêgo. Ba bangwe ba ta hwetšana maloto. Ba ba ta boyago letšie ntšî ke ba we ba hwetšanego e robetišê ka buntšî. Ba go gôla maloto ba ta boya le the-

926

K34/82

20

thobe. Ke gore ditsie-nyana. Ke tša go diyo apewa ka lona lebaka le we. A di na mokhoša. Ba ngwe ba godilê tšie e ntši, lena e be le gôla kae. Rena re ilê ra hwetsana maloto. Ka moragô ga matsatsi a the makae, ngwana a bêlêga. Ba napa ba mo rê-la leina la maloto.

Lekalakala. Khwedi e a hwa, ya goma ya balama. Khwedi mo e balama, batho bare khwedi mankalakaleng. ~~Mmoto~~ Mmoto o mongwe le o mongwe, o ta o kwa bare khwedi mankalakaleng. Ka lona lebaka le we, baduledi ba tswere buima. Ngwana o ilê a bêlêgwa ba napa bare Lekalakala.

Sontaga. Lehono ke letsatsi la sontaga. Ga gona modirô o we o šumiwago. Modirô wa gona ke go tšama ba khopêla mabjala. Ba-teni ba dikêrêkê baya dikereheng. Ngwana a bêlêgwa, ba mo rêla leina la Sontaga.

Khokhola. Basadi ba ilê ba tswala di-koma tša bona ba di rimamisša khauksi. Pula e kholo yana, e ilê ya khokhola dikoma. Pula e we a ya ka ya šiya thelo, e ete ilê ya khopa dilo ka moka. Pula e ke e kholo kudu. Ke khokhola-mook. Ngwana a ba gona bare ke Khokhola.

Galase. Monna yo mong, o ilê mo a boya makhaweng

926

K34/82 21

a boya a tswere morifi. Ba ilé bare, thelo the keng. O ilé a ba botš'a gore ke galase. Makhwa ba nwa meeti le bjala ka yôna. Ka moragô ga mats'atši a the makae, ngwana a bêtégwa ba napa bare ke galase.

Kidi. Ba ya kidi a ba boe, ba ilé bo huna matolo. Kidi nka lebiteng. Monna yo Phašuku, o ilé a hwa mo lets'atši le thaba. Ka merithi ba thôma go êpa lebita. Ba ilé mo bare ba yo mo huna matolo, a phafoga. Ba ilé ba maka-la. Pudi ya go mo phutha ka yôna, e be e bo-lailwê. Lebita le ilé la phušelets'wa. O ilé a ba mats'atši a mabedi ka khakala, ka la boraro a napa a hwêla ruri. Ba ilé ba phušulla lebeta, ba mmoloka. Batho bare, e be e ta ba bothôla ka gobane motho a ya kidi a boe. Ga ba dutši ba the ngunanguna ka lehu la moku, ngwana a bêtégwa. Ba ilé ba napa bare ke Kidi.

Dipanana. Dipanana nka buntši. Ka bothii ke Panana. Leina ba ilé bare ke Dipanana ka b-keng. la gore e be e the panana e be e le dipana-na. Lekarapa le ilé mo le boya makhweng, la boya le di rwele ka buntši. Ke dilo mang. Ke dipanana. Goriale ke morwadi. Ka moragô ngwana a bêtéga, ba napa ba mo rêla leina

926

K34/82

22

le we.

Matshipi. Tshipi ya gata nngwe e ya menama. Theema the the bolabola ka morapedi. Ke rumilê ke mokete, o ilê ke te ke morapellê. Ke diyo tšhaba wêna. Motho yo we, a be a swanetšê go lefa. Morapedi o ilê a re, ke nnete, tshipi ya gata nngwe e a menama. Ba ilê ba šala ba bolabola ka theema tha tshipi. Ka moragonyana ga matsatšê a the makae, ngwana a bêlêga. Ba ilê ba napa ba mo vêla leina la theka tha tshipi. Ke matshipi.

Thešego. Batho ba botala mabêlê e be ba a boloka ka dileteseng. Ka moragô ga mo dintwa di fedilê, monna yo monngwe o ilê a loga thešego. O ilê a re, thelo the ke thešego tha mabêlê. Ka nnete mo a e ka gare a bolokêga. Mohuta o monngwe wa bo mannetse, o bitšwa thešego. Ka nnete ba ilê ba o bôna. Ke taba e ilego ya makatšê batho. Ba ilê ba vêla ngwana leina la Thešego.

Marekane. O ilê a rediwa ka theka tha marekane.

Madišomporo. Le-karapa le le nngwe le ilê la boya letshipi ya mohuta o we. Ke tshipi ya mohuta mang. O ilê a ba botšê gare ke tšomporo.

926

K34/82 24

Ka.

42 S.3: Maina a bongwana-ngwako.

43. Maina a bongwana-ngwako, a thaga ka mo-
khowa o; Mosadi o bèlega ngwana ke moka
ngwana a hwa. Wa ka moragô ke ngwana-
ngwako. Ngwana wa mothankana o wa rediwa
leina la bosadi. Leina la gwe a le kethiwi.
Khano ya leina yôna e gona. Ba ta mo rêla
la go fiwa ke badimu fêla la go gudiswa ke
la bongwana-ngwako. Maina a bona a
ta ngodiwa ka mo fathe.

44. Ke ôna maina a bongwana-ngwako^a:-

Digoba, Mosapalomê, Matuputupu, Masolôbôtê,
Mathabanyane, Motsatsi, mankhulakana, Nte-
tša, blatseng, Khasa, Pókólô, Maruping,
Kogola kae, Supulugane, Matala, Moila-
batho, Motatsô, Mputa, Makhukhu, Mašidu,
mathobosane, Ramaja, Lethiba, Thapi, Mathe-
pa, Phupu, Ntatseng, Nkhwidiseng, Mankepang,
maekhêlé, Makhôpô, mathuhu Sodi, le Tsôga-rebane.

45 Maina a a ka gôdimu ke ôna a bongwa-
na ngwako. Ngwana wa mokuta o we, ge
alla, ba no mo latha letaleng, ke moka a

41

926

K34/82

25

no ba a lla ~~af~~ a phikuluga yona. Ba re, a še ngwana, ka gobane a ka no tšoga a re togetše. Leina la Maphikulugê ke la bongwana-ngwako. Ba ta ya ba mo tšeya ka lebaka le ba le nyakago.

H6 Ihalošo-nyana ya maina a bongwana-ngwako.

Ihalošo e ta ya ka go ngodiwa ga leina la ngwana-ngwako.

Digoba, ke tša nama. Ge khomo e bolailwê e na le moabê, ba a-bana dithô tša yôna. Dithô di ka the ba lekane. Ka baka le we, ba swantšê go ntšha digoba, marapô a šala a le nnoši. Digoba tšewe ba abêlana tšona di a lewa. O hwe-tšane leina le we ka gobane le-baka le fe le lefe ba ka no moja.

Mosapalemê, ke mohuta o mongwe wa dinôga.

Ba ilê ba ka the ke ba khôna go mo vêla leina-ina ka gobane ka moswana ba ka no bolaya. Ka baka le we e ka no ba go thinya leina.

Matuputupu, ke leretha. Tela e batho ba the-pelago ka yôna, e tupulegile. Mosadi o ilê a bêlêga ngwana, arhwa. A goma a bêlêga wa bobedi le yêna a-hwa. Batho ba ilê ba tupa-tuba tela mo ba eya maemong. Ngwana wa bora-

926

K34/82 26.

ro, ba napa ba re ke matuputupu.

Masolobotê. Ngwana a boya ka matsatsi a gwe. mmagwe, o ilê a re, arete, ke ditsolobotô ka gobane bona beng ba tilo bolaya. Ke nnete ke ditsolobotô. Leina ya napa yaba masolobotê.

Matha banyane, Mathô ke diala ke mathaba di yago, a tsee tha motho. Ba to thaba re mmone. Ke mathaba-nyane.

Motsatsi. Leina le ke la thesadi bjale ba ilê ba mo rêla lona ka baka la bongwana-~~ngwako~~. Ka gobane a ba thaele go rêla.

Mankhalakana. Go ilê gwa hwa bana ba banya-na, ka moragô gwa bêtêga yêna. Bjale baduledi ba re, mo la e be e ke o bjale ka basadi ba ba phidišago, a be a ta ba a tšitšê dikana. Dikana ke gore dišang. Mmagwe o ilê a re, arete ke mankhakana. Ke gore mo thom^{on}g a ka no toša dikana.

Ntetsa. Ngwana yo ke ngwana. Nkabe a tha belegele go apeya a be a dirilê. Nna ke nokhona go bêtêga mafello di tilo ba di mpolaisa go lla. Ke Ntetsa.

Molatseng. Molatsa ke wa bušwa. Bušwa bo a lewa, ke moka wa bu, šiya. Bjo la bja go

šala, ba bitšwa molatšā, ka mabanyana o t̄ila ja bjōna. Ke buušwa bja baloi, ba diyo bu šiya, ba ta ta ba ija bona beng. Ke molatšeng.

Khasa. Ke la t̄hesadi, O ilē a vediwa lona ka baka la bongwana - ngwako.

Pôkôlô. Mokete yēna o wa tswenyega. O no bolaya ke go bala mathomō. Monna o ilē a re, a na taba, ye t̄he ilē t̄ha hwa, re ta no gōga ra ya ra boloka. O wa o kwala ke mo gōga le dibete. mo gōga le dibete ke pōkôlô. Ba napa bare ke Pôkôlô.

Maruping. Mote o wa agiwa, ka moragō ~~mong~~ wa ôna a khuduga, a ya aga o moswa. Kowa a khudugilego, go bitšwa maruping. Maruping o dutšilegatong la ngwana wa go hwa pele.

Kogola-kae. Mmagwe o ilē a bêtégela fat̄he kudu. Bjale o ilē a re go bêtéga ngwana yo, a re, o gola a dutšilekae le baloi ba mote o. Ba napa bare, ke Kogola-kae.

Šupulugane. Ba ilē ba bega papago ngwana gore o gona. O ilē a re, t̄he šupulugile

926

K34/82 28.

mo thomongwe the ka re phelêla. Ba napa bare ke Supulugane.

Matala. Ke gore a še ngwana ke letala.
(mabu.)

Moila-batho. Leina le we le šupa gore mma-gwe o ila go tēna bathong ka baka la go bēlêga ba e hwa. Ngwana ba napa bare ke moila-batho.

Motatsō. Ke la thesadi empa ke la monna ka baka la bongwana-ngwako.

Mputa. Ke lona la bongwana-ngwako. Le šupa gore ka moswana o ta p^uta. Ke Mputa.

Makhukhu. ~~Mo~~ Mmagwe o ilê a bēlêga ngwana. O ilê a hwa a šetšê a dira n^hepidi-n^hetⁱ. Pula ~~o~~ ilê yana, ngwana a tšeiwa ke meeti a t^hela. Moledi wa gwe, o ilê a lla a libile mo we mmagwe a lego gona. Ba ilê ba tšwa le-tsolo. Ba ilê ba mo hwetšana a le gōdimu ga makhukhu. Ka moragô a bēlêga ngwana ba napa ba mo vêla leina la makhukhu.

Mašilu. Mašilu ke dintwa. Ba di bitša gore ke mašilu ka baka la gore di tšwa pele ga gore.

lebaka la tšona la go fofa le fithê. Ka baka lewe
bare ke ditaêla. Ba ilê ba rêla ngwana leina la
mašilu. Kudu ke la thesadi.

Mathobošane. Ke leina la ngwana - ngwako. Le šupa
go thobôga. A the ke a holofêla gore o ta mophe-
lêla.

Ramaja. Le lona ke leina la bongwana -
ngwako. Ba ta'ja bona beng.

Lethiba. Thiba ke go lema tšhemo o tha
gašê. Ke la bongwana - ngwako ka gobane
o no bêlêga ba tha phele.

Thapi. Thapi ke nôga ya meeti. Le lona
ke la bongwana - ngwako.

Mathepa. Ba no bolaya ke go khôta mathe-
pa a le feela, ke nama ya buloi.

Phupu. Phupu ke ya dipeebe le dikhwiti
. Re no bolaya ke go lêla, ke phupu. Lebi-
ta le lona ke phupu.

Nt'aišeng. Ke di'taišego bona beng ba ta bo-
laya. Ke gore o no lapa go-lêla a ka the-
ke a phela. Leina ke Nt'aišeng-batoi.

926

K34/82

30

Nkhuidišeng. Ke leina la bongwana-ngwako, le šupa gove baloi ba mogodiše ba the ke ba mmolaya.

Mankepeng. Go êpa ke dikoto. Dikoto ke go ubêla motho ka dipolabolo tša go thodiya.

Tšhupô: maphaše o na le ngwana, ka moragô a ba le yo mongwe le yêna a hwa. Maphaše ke moloi, bana ba gwe a ba hwe o diyo bolaya ka noši, go bolaya ka noši ke lentšu la go mokota. Ngwana o ilê a rediwa leina ka mokhwa o we. Ke la bongwana-ngwako.

Lekoto, leina le ke la bongwana-ngwako la dikoto. mmagwe o ilê a bolaya ngwana ka go tšhaba go bêtêga. Bjule ba ilê ba mo êpa ka ngwana yo we. Dikoto tša batho di ilê tša mo tēna p'elong. O ilê a khotella a bêtêga ngwana, baduledi ba mo vêla leina la dikoto. Jêla ba ilê bajre ke lekoto.

Maekhêlê. Re lapa golêla, re lella lona lekhêlê. Lekhêlê ke lebita, molapisane, ke nama ya baloi. Rena re no lapišêga fêla.

Makhôpô ke la bongwana-ngwako la go šupa. Lekhôpô la mmagwe ngwana, ka gobane o no bêtê-

926

K34/82 23

Kowa makhoheng, go šumišwa tšona. Ngwana o ilê go bêtêgwa, ba napa ba re ke Maditšompore.

Maupi, ke pula ya mothegare ma thenya dianêgô. Ge letsatsi le fiša, dilo ka moka di anegiwa. Bjale basadi ba mote, ba e ilê ba thetha maupi a bona, ba anêga. Ba ilê ba ya go khopêla bjala. Lentšu le ilê la thomotsa ka theko ya bodikela. Bjala le bjona ke mollô wa mothegare the goka badiši. Ba ilê mo ba re phaphara, yaba pula e fologêla moseteng. Ditswa gôdimu di na le lebelo. Pula e ilê ya nêela maupi a bona. Mōšiyane o we ba ilego ba thakudisa, ba ilê ba dira mabjala. Re lobitê maupi a rena. Tsatsi le ba nwago mabjala a la a maupi, ngwana a bêtêgwa. Baduledi ba ilê ba napa ba re ke maupi.

Tšone. O ^{a rediwa} ilê leina le ka baka la lekarapa. monna yo we a be a the tontša ka gore nna ke tšwa tšone go bêtêka, ka baka le we a še nna phula mogopo.

Ke 2 maina a a ka gôdimu, ke ôna a go rediwa ke baduledi ka dika tša ôna. Bjale go tša ngwadiwa a bongwana-ngwa-

926

31

K34/82

lêgêla fathê.

mathuhu. Ke lona ke leina la bongwana-ngwako. Le šupa gove ke mathuhu, ba to no tšhuba tšatsi le lengwe le le lengwe le we ba le nyakago. mathuhu ke a bjang.

Sodi. Leina le, le šupa go nyatsêga ga ngwana. Ge o mmôna e ka a bêtêgwa ka matsatsi a gwe. Bjale baduledi ba sola. Dipolabolong tša bona tša go sola, ba re ge la e be e the dinama tša baloi, a be a ka no phela le ge a solega. Ke la bongwana-ngwako ke Sodi.

Tšhoga. mmagwe o ilê a ba le bolwetsi bja lekone. Bolwetsi bjo we ngwana o no hwa le makhova a gwe. Ke gove a tha babja. Ngaka e ilê ya afa bolwetsi. Ngwana o ilê go bêtêga, ba mo vêla leina la Tšhoga. Ke gove ba ta tšhoga ba bone mo aka ba phelêla. Leina ba re ke Tšhoga-rebone. The tšhoga go tšhoga maeba ge e le maeba-rupi a tšhoga a bone.

Maphikuluge. Ke la bongwana-ngwako. Mong la gove go rediwa ke baduledi ke Ditaišo. Bjale le ke la go rediwa ke mmagwe. Ge a

Ila mmagwe a be a mo latha le taleng. Ke mo-
ka o ta no ba a Ila a phikuluga gona. Mmago
ngwana o ilê kae ka gobane ngwana o no phiku-
luga le taleng a le moři. Letala le we a phikulu-
gago go lona, ke yêna mmagwe. Goriale ke mma-
go ngwana. Ke lapa go lêla bona beng ba t̄ilo
bolaya. La go gola go ilê gwa ba la maphikulu-
gê.

Maboganyane. Ba re ke nama ya baloi, goba
mare a baloi. Buša mo re ija re a ganyola.
mašaledi a maganyola ke ôna mare. Ke lona
la bongwana - ngwako.

S. 4: A go rediwa ke dingaka.

^{#b} Dingaka le tšona di a rêla maına. Di t̄ê-
na ka kalafô. mosadi a ka êma go bêtêga,
ka morago ba mo nyakella ngaka. Ge a mo fi-
lê metantane ya gwe, a hwetšana mpa. mo-
diši wa mpa ke yôna ngaka e la ya go mo
fa ditšare. Ke gore mo a babja, o swanetše
go boêla ga gwe. O ta gona a mo fa me-
tantane. Pele ga go mofa, o swanetše go thô-
ma ka go tšholla ditaola tša gwe. O nyaka
go bôna gore o tswenya keng. Ka moragô a
laolêlê pheko e e lebanego bolwetši. O ta

šomana le molwetš'i go fithêla a the hunulla,
 Ke modirô wa gwe ka gobane ke yêna a dirile-
 go gove a hwetsane mpa.

⁴⁷
~~#8~~ Ngangišano ya dingaka e thagisa leina. Le-
 šoka la moima le fidiša batho boroko. Ge a
 šokiwa, monna o swanetše go boêla ga na kowa
 ngakeng. Ge a ka hwetsane go na le ngaka
 e nngwe, mong wa molwetš'i o ta bega ngaka
 bolwetš'i bja mosadi. Bja le ngaka e ta tšholla di-
 taola. O ta bega ngaka ya gabô. Ke moka
 ba thôma go di bolabudiša. Ba ta mmotša
 gove ke matsatš'i a gwe a go bêlêga. Gore ke
 nnete, o ta boya le thogwana, leina la gwe e
 ta ba la khaitšedi yuka. Ge di ilê tša dumella-
 na, nnete a boya le thogwana ke moka ba mo
 rêla la khaitšedi ya ngaka. Ge yo mongwe a
 ka ve a ta boya le tholumi, leina la gwe e
 ta ba la monna wa ngaka yo we a ilego a
 bôfêla mmagwe.

⁴⁸
~~#8~~ Taba e kwala ka tšhupô. Thekwai mosadi
 wa gwe e be e le madinabe. O ilê a êma
 lebaka le letelele, mo we monna a go ba a
 feela maata. Ka moragô o ilê a ya ga Di-
mpampa. Dimpampa ke monna wa ngaka. O

926

K34/82 34

ilê a fa mosadi metantane ya gwe. mpa ilê ya
ba gona, Mong mosadi o ilê a thaba.

~~47~~ ⁴⁷ ~~50~~ ⁵⁰ Lešoko la mosadi. Le ilê la mo thōma ka
mabanyana. Monna o ilê a lala a kwatamile
ka matolo. Dikhogo di ilê di thešu di fologe, ya
ba o tšwélé ka maforo o lebilé ngakeng. O ilê
a hwetsana a ditsi khorong le monna yo mongwe
wa moene. Leina la gwe bare ke Makhafane
Ke tile mo ka baka la mosadi waka, o wa ba-
bja. A ka robala bošego bjo. Ngaka e ilê ya
re, o wa o kwala bolwetši a ba bee. The be-
ela ba beya ntsweng wa beya khopa e a bō-
la. O ilê a tšeya ditaola tša gwe. A fittha
a ala le gogwana la tšona. O ilê a di
tšholla.

50. O ~~makane~~ natšo morwa rre goba morwa
papa. Goriale ke Dimpampa o bega Makhafane.
Ba ilê ba kwana gore mosadi o wa šokwe,
ke tšatši la gwe. O swanets'e go khaola the-
gôkhô thela, o ta bōna mosadi a bofologa.
O ta bēlēga ngwana wa ngwananyana.
Goriale ke mmofedi. Leina la gwe e ta
ba la khaitšedi yaka mošatši. Makhafane
o ilê a re, o ta boya le thelumi. Le ta

926

K34/82

35

ve ke Dimpampa, — Dingaka di a rer ganetsana. Thepela o dira ka mokhwa o we o tsa bona ngwana a bēlēgwa. O ilē a dira ka mokhwa o la ba bolabotšego ka ōna. Ka nnete ngwana a bēlēgwa. Ngwana o gona. Ba riale ba bega papago ngwana. Keng. Ke mosadi. Ke Motsati. La go rediwa ke nna ke motswa-kholē. O ilē a boēla ngakeng go bega pēlēgō ya ngwana. Khane e letšē makha-fane.

51 Lethēthō la maina a go rediwa ke dingaka: madome, morabudi, madula, mathuhu, mphethi, Dikhopana, Sanake, Ditsepu, Dikolane, Ntšekane, mašala, mosebu, madibeng, Borata, Lešoka, Mokhoko, Bogese, Khati, Nthetollē, mošene, Thelai, Taola, motholo, Leoke, Nkhesse, makete, maphampha, Thepapatele, moja-khomo le motantane.

52 Lešoka o ilē a rediwa ke ngaka ba le khorong. Papagwe e be e le Mogaile. Mmagwe e le Mmamodike. Bjale o ilē a thōma ka go ba mopa. Monna o ilē a kitima le dingaka a nyakela dithare tša go mofediša. Dithare tša go mofediša e be di kuba. Mohale ke ngakaya

926

K34/82

36

bonê go ilê gwa fitha matsikinyane, a hwe-
tsana ba e nwa bjala.

⁵³
~~54~~ Thalêla moene, moene o na le magane, Ba
ilê ba nwa naê. Ka moragô ga fitha yo mongwe
yo a tebanago le matsikinyane ga boṭe. Tama
dikhoši, Morena. Ke matsikinyane nna. Ke
nna thobêla. Ke nna matsikinyane wa mokho-
ko ngaka the alafa baopa, bakhokolo ba ṭa
ka go theya. Mogaile o ilê a thokômêla
go vêtana ga bona. Tha go thuša motho
a the tibji. Goriale ke mong wa mote, ori-
ale go matsikinyane. O ka ṭa gae gaka, re
ṭe re bonê ka ditaola pele. Ka moswana o
ilê a ya. O ilê a boya a tswere the-gokhō.
O ilê a the fa moradi wa gwe.

⁵⁴
~~55~~ Moradi o ilê a ima. Laêla moragô o tšwa-
go, o khona o bolabola tša mo we o yago.
Ngwana o ilê a ba gona, ba mo vêla leina
la mokhoko. Mohale o ilê a ya ga Mogaile.
Thephoko tha bina malapa the a fiwa. Go
riale ke mohale. Mogaile o ilê a re,
wena o šitilwê. Motho yo a khonnego ke
matsikinyane. Nna a ka šitwa, ke khonnê
ka gobane o wa mmōna ngwana ke yo. Ba

ilê ba togêlana ba tha kwana.

⁵⁵~~55~~ Mohale o ilê a isa taba khorong. Ba kho-
ro ba ilê ba bitša mogaile. Mamondi o ilê a la-
udiša ka mokhwa o a ilego a bofêla mosadi.
Ngwana yo we, ba nego naê, ke wa mešoka ya
ka. Mogaile o ilê a dumêla gore ke ilê kaya,
bjale metantane ya gwe e ilê ya šitwa. Yo we
a ilego a khôna ke Matsikinyane. O ilê wa
mo laêla mo o eya ga yo we wa go khôna. A
kaka ka mo laêla. Wa bôna o dirile phôšô.
O wa o kwala mo are ke ngwana wa mešoka
ya gwe. O swanetše go mo fa khomo ya gwe.
Ke ta ntšha dikhomo tše pedi bjang. Ba ilê
ba ve ke molato wa go. O swanetše go ntšha
dikhomo tše pedi ka gobane dingaka dipedi.
O ilê a ntšha khomo a lefa mešoka ya Mohale.
E ilê ya gapa ke pudi tše pedi. Ba napa
ba ve ke lešoka. Ke lona le we le ilego
la tuma.

S. 5: A ba thepidi: (Baene)

⁵⁶~~57~~ Bathepidi ke bona baene. Motho o tšwa a
le Bopedi a thepela a e ta ka mono boroka. O
êtêla lešakha la gwe. O bitšwa moeti goba
moene. O bitšwa ka mokhwa o we ka gobane

a ̣a go dula. Lebaka le leingwe le le leingwe
o ̣a goma a boêla ga gabô. Bathepidi ka^e ba
we ba rego mo ba tēna matē^{ng} ba tēna ka lentšū
la gophirimallwa. Ba diyo phirimallwa ka
moswana ba ̣a tsoga ba ̣oga. Ke bathepidi
goba bafiti ba ̣ela.

⁵⁷~~58~~ Bana ba rediwa maina a bathepidi le baene
Mophirimediwa o fitša lehono, ka moswana
ngwana a tsoga a bêtégwa. Ngwana o tšwa
le mothepidi ka baka le we ba mo rēla le-
ina la mo-̣thepidi. Moene o ̣ile, ka matšatši
a we a ̣a go dula ôna, ngwana a ba gona,
ba mo rēla leina la moene. Ke ôna mo-
khwa o we bana ba hwetsānago maina a
bathepidi le baene.

⁵⁸~~59~~ ~~Le~~ thêthô la maina a bathepidi le baene:
Phirima, Mapitsi, Thekwai, matšhubeng, motantane
, Thoto, mahudu, Ntsootsodi, Thevitê, Katsebele,
Lekhowa, moroka, motseboe, Lehofu, Mamoloti,
Thepedi, mapae, masete, mapele, lepono, mpepi,
mabotwane, Moseto, motetēmedi, mohale, mpoi, Phô-
kwana, makhôô, moene, Kobeng, Lepolanka,
makhwale, moketšelo, Kopotša, magotšane, makhwa-
-theng, mokhotho le Tšone.

59. ~~58~~ Maina a mangwe a ka makatoa ka baka la go-
ngodiwa gapê. A mangwe ke a Motsebo, mamo-
loti le Kobeng. Ke a bongwana-ngwako. Bjale ke
maina-ina ka gobane ke a bagolo-golo. Ba ilê go
ba rêla ôna ke moka a napa a tuma. Ko-
beng le ngodilwe ga bedi dithopheng tša maina
Kobeng wa pele o ilê a rêla ngwana ga the
thopha tha ga Moene. Phirima o ilê a ša-
la a bêtêga mophirimaletšwe a fitele. Leina
la gwe ba ilê ba le lebala. Ke ge ba ve ke
Phirima. Lepong o ilê a rediwa le baka la
mo ba rêla leina la budiba bja noka ya mo-
vota. Maina a a hwetswago a ngodilwe mo
the thopeng the, beng ba ôna ke ge ba gu-
dilê bjale ba retšê bo maina.

60. ~~59~~ Bomaina. Lentšû le ke hwetsana e
ke le buima. Bomaina ke ka buntšû.
Ka bo thii ke maina. Go kwalagala ga
mantšû a bomaina le maina a-ka, ngodi-
wa ka mokhwa o: Bomaina a rena le
maina aka. Maina aka le šupa maina
a mabedi, ka baka le we a šê bo thii ke
bobedi. Kobeng ke leina la khoro ya ga mo-
thabe. O ilê a rêla ngwana khorong ya ga

926

K34/82

HO

moene. O ilê go fit̄ha mo we ngwana a-
bêlêgwa. Ba ilê ge ba bega ngwana, a na-
pa a re ke Kobeng. Ke gore ke maina a
~~ke~~ Kobeng wa ga mothabe.

^{b1}~~b2~~ Go kwagala ga boṭe e ka ba go šupa ka
ditšhupō. maina a-ka: Mats̄eke, maina a-
ka ke mats̄eke. Kobeng, maina a-ka ke Kobe
ng. Motantane, maina a-ka ke motantane.
Mohale, maina a-ka ke mohale. Ka mo ge-
dimu re hwet̄ana maina a mararo manê.
maina a we a retš̄e maina dikhorong tš̄e di
ngwe. Maina a we manê a we ke bo maina.
A diva bo maina a e tš̄wa a le ga maina a-
ka.

³~~b2~~ ^{b2} ~~maina~~ ka dikhoro tš̄a ōna: Kobeng ke
la khoro ya ga mothabe. Bjale le gona kho-
rong ya ga Moene. Mogaxi wa lona ke yêna
mong wa leina, Mats̄eke, ke la khoro ya ga
masete. Bjale khorong ya ga mothabe le gona.
ke tentš̄hitš̄e ke mong wa lona. Motantane,
ke la khoro ya ga madiagane. Ka khorong ya
ga mothabe le gona ka baka la mong wa
lona. Mohale, ke la khoro ya ga mohale.
Ka khorong ya ga magomane le ya ga Raganya

926

K34/82

41

a gona. A t̄entšhitš̄e ke mong wa leina. mo-
tho ka o thii, o dirile maina dikhorong tš̄e pedi.
Maina a we o re ke bomaina aka ka go bane
a fitile bo bedi. mafelô a t̄halošo ya bomaina
aka le maina aka.

S. b: maina a dikwêrô le medirô.
⁶³ ~~63~~ Dikwêrô, ke ka buntš̄i, ka bo thii ke kwê-
rô. Di š̄umis̄wa ke bana le ba bagolo. Dina-
na le maina a magolo. Maina a mangwe a tš̄o-
na ke a le feela, Re hwets̄ana ditela tš̄e
pedi tš̄a dikwêrô. Ke tš̄ona tš̄e: mekhwa le
medirô. Batho ba kwêra motho ka mekhwa ya
gwe goba medirô. Maina a leloko a tš̄wa a le
gona dikwerong. Bjale ka Š̄aai, maš̄is̄imale le
mathô.

⁶⁴ ~~64~~ Thalošo ya maina a: Š̄aai, maš̄is̄imale le mathô.
Š̄aai le maš̄is̄imale ke Batubatse. Khogo tswadi-
ya bona ke Thelote. Morwa wa gwe ba ilê ba
mo vêla leina la Š̄aai ka baka la gore papa-
gwe o ilê a t̄ogêla papagwe Thegopane Ntswame-
ng. Ke ba ga Š̄aai ka baka la gore a ba na
khoši. Khoši yôna e be e le gona. Ba bolabola
ka go t̄hoka khoši ka baka la go t̄hoka di'taê-
lô tš̄a papagwe, Manaka a pula o wa š̄ile
te 7

926

K34/82 H2

moragô. Masišimale o ilê a bolaya moja-lefa, a latella go šala a ija lefa, mathô ke khoši ya Banareng. O ilê a re o latela ba gabô ga letswalo bjale a baba ke mathô. Ba ilê mo ba go bega bolwetši bja mathô ga mothabê, phetolo ya re mo khutšišeng. Ge a fodile, ba napa ba khutšeditše ruri. Ke ba makhutšumi ke ba ga mathô.

65 Lethêthô la maina a dikwêro le mediro:

Mothabê, mašumu, Masete, Pôpêla, Maseokoma, mabakane, mathô, Šaai, Masišimale, morei, Thekwane, makhopa, mokhatha, moene, Telane, Mongaale, mathaba, Bjang, Šokane, Thekhobêla, Lokweng, Matlake, Raganya, makhôkôropô, magomane, Nkwane, Malesa, mogofê, Thebaše, mohale, Thebatana, maletô, Lewele, Theleise, Pute, moagi, mobjale, Tšhwene-dia-beela, Šagašaga, mmohêlê, letsufi, Thebeu, matswara-diphato, Thekhwari, Boroko, Mamogagare, Kanono, Khwekhweše, Pokolo, Mongadi, maboya-boetha, Khwanyukhwanya, Tima-mogolo, Motseri, Phuti-ya-šoka, Madikhunkhwane, Thetropô, Nkomane, maloto, Motokwane, Thibedi, mampenyane, Phukubje, Rakhohlwana, Maditšompô, monna-a-butšetše-mollô, Motetete, matie, ma-lêfô, Dikhogo-tša-ha, mphatana, Tsidi-koko, Kakanka, maiša, Rotwê, Thepa-legolo, Khapana, Dintweng, mafêta-a-feta, mpefane, mamêle, Theja-dipudi, Ma-

926

K34/82

43

tolane, Thefate, mahoto, matšhila, kešibišane,
mokhukhuthô, Dipodu, mabekelo, mamoja-thagwe,
Dipuding, Koma-a-di-fele, moradiya, fela ma-
thinya-di-a-négô, mathibane le Thete. Maina
a dikwêrô a noya ka dipolabolo tša batho. Ke
ta thaloša a mangwe, ka mokhwa o ba hwetša-
nego ka gona.

⁶⁶
~~67~~ Mothabê ke the fane. Ke wa mabêlê. Masete
ke wa thesete. mabjale a be a e nwa bjala kudu.
A fêla ave, the jô tha monna ke bjala, buušwa
ke bja ba bannyana.

Ditšhwene-di-a-beela, o ilê a rediwa ke monna
yo mongwe wa ga Mothabe. Molato ke gore yêna
mong a be a fêla ave ditšhwene di phaphašitšê.
Ke moka ba napa ba re ke ditšhwene-di-a-beela.

^v
Sugašaga. O ilê a robêga leoto. Je motho a
mmutšiša gore le robegile nua. A fetola ka gore o
tha bolabola, le diyo re šagašaga. Sugašaga ke
gore marapô ka moka a dubagane.

mmokêlê. Ke monna wa moloi. A be a tšama a
roba mabêlê a batho, a bokella lešaleng la gwe.

Letsufi. Polabolo ya gwe ka metha, a be a fêla

a re, Petsufi a le na nama, o tšeya ga makhura wa fa ngwana.

Theben. O ilé a le hwetšana ka baka la go opella. A be a re, mampelane a o na boyo, boyo bja ona bo ilé ke magôto.

Matswara diphato. Leina le tšwa polabolong ya gwe, mabapi le bana ba gwe. A be a no hwêla ke bana Baemedi mo ba tîlo mo êmêla. Polabolo ya gwe ke ya gore, rena ke rena bo matswara diphato. Phato ke go phatoga. Ge o tswara thabi ya the thare ke moka e ya phatoga e wa fathe.

Thekhwaru. Mollô wa the-sotho ke ditsekha. Ge ba nyaka mollô, e be ba thôma ka go tsekha the tsekha. The ta nya mollô ke moka ba khônga ba go-tšetsa. Makhwa ba na le wa bona mollô. Ona a ba tse tsekhe ba diyo khwarunya, the kwakwa ka le thokwa ke moka mollô o tukê. Bjale a be a na le thekwakwa. Ge ba re mollô. A re, nna ke diyo khwarunya. Ke moka ya napa ya ba leina.

Boroko. Ke go khomêla. Le ka no re le dutši, ke moka la no bona yo mongwe wa lena a khomêla. Naa motho yo o dira bjang a no khomêlago bangwe ba tswere magane. A ne taba ke mokhwa wa gwe. Ba ilé ba napa ba re ke Boroko.

926

K34/82 45

Mamogagare ke phaga ya makana a magolo, ke thoba dingwe mokokotā dinala tša thupišā ke le lerne. Kaatse ya bolaya peebe, e bolāela goja. Ka morago ga mo e feditšē, e latšwa dinala. Monna yo a be a bolaya batho bjale ka phaga e bolaya dikhogō. A be a ba bolaya ka boloi. A be a e theta ka noši. Ba napa ba re ke Mamogagare.

Kanono. Phoko ya gwe e be e tha-~~ku~~ we fathe. Ke nna kanono thoba dingwe matolo. Ge a ilē a go fa phoko ya gwe, wa ya wa e tumišā ka mokhwa o a ilego a go botšā ka ōna, e be e tha we fathe.

Khwekhwese. Khwešē ke go ōma, Modirō wa gwe e be e le go šoga mekhopa. Mokhopa o ōmile. A le tebe thelo, la the ke la o kwa mo o re khwašā ke gona o e ya go butšwa.

Pokolo. Ke pokolo ya mathaka. Ke motho wa kwababa (thephoko). Ge ba dutšā ba mmotšā methepele ya gwe, gore ka moswana o ta boya le nku e tswilwē. Yēna a be a ba fetola ka gore pokolo ya mathaka mo e gobetšē, a e na molato ka gobane e go-batšitšē ke matha-

926

K34/82 46

ka.

Mongadi. O ilé a hwetsana le ina ka baka la thato. A be a nyaka kudu go nwa bjala le basadi. Ge banna ba ka ba gona, ke moka o tsoša le robo. Ge ba mo ganetsa ke moka o wa ba ngaletsā. Go ba ngaletsā ga gwe ke go ngala. Mongadi o ngadilé. mogolo wa gwe, o tšare, mo lethetseng a na taba mongadi o bolaya ke thato.

Maboya-boetha. Leina le o ilé a le hwetsana ka baka la bothotolo. Mo a ilé bothotolong ke moka o boya boetha, ge a fitša khorong, o hwetsana banna ba dutši. Khakantsane ke ge a gakanetsa gore batho ba tše ke ba tšeba. O ilé a re ke nna khwanyakhwanya-maboya-boetha. O bolabala ka mokhwa o we, ge ba tšwile le-tsolo ka goya go tsoma, ke gore mo a phara thaba o diyo re khwanyakhwanya. Ge a ilé go tsoma, a boe ka tsatsi le we, a tugilego ka lona, o tsoga a boya ka morwana.

Motseri. O ilé a hwetsana leina le we ka baka la go-tsera. Dikhomo tša gwe di llé mabêlé. Mong wa mabêlé o tiegetša molato. Motiegetšwa o tserêla motiegetši. Kubêlô ya gona, o ta mmo-tša gore a tša ja mabêlé, di llé megwane. Le

K34/82

taba e ka iŋiwa khorong ya mošata, o ta no bo-
labola ka mokhwa o we. Taba e nngwe le e nngwe
a be a no tsera. Ke mokhwa o we ba ilego ba
mo rēla leina la motseri. Ka bũti ke balse-
ri.

Phuthi-ya-šoka. Ke phata kalala a e thaole
malaô. Phata-kalala ke gore mo e robala e ya
fata bjale ka pudi. Ya fata ya robala. Ke yōna
phuthi-ya-šoka.

Kōma-a-di-fele. Bagwera ba gwe ka moka ba
ilê ba ya go-bolla. Wena o ta ya neng. Ke taya, di-
koma-a-di-fele. Ke moka ba napa ba mo rēla
lona.

Ngaletsane. Leina le le swana le la Mongadi
bjale a kapane gongaletsa le gongala. Ngaletsane,
o ilê a ngaletsane mosudi wa gwe a na le
mpa. O ilê a dula mo tabong. Ge a babja a the
na ~~taba~~ naê. Batswadi ba mosadi ba ilê ba
thokōmela mosudi wa bona go fithela a bēlega.
Ke moka baduledi ba rēla ngwana leina la Nga-
letsane.

Nkholepeng. O ilê a hwetsana leina ka baka
la polabolo ya gwe. Batho ba be ba tšhaba go
tēna moteng wa gwe ka baka la lerobo. A be a
thaba kudu mo a na le basadi fela. Ge a ka bōna
banna, a be a tsoša le robo. Ba mo gopolēla

gore ^{o re re} ~~o nyak~~ t̃ilo t̃seya basadi ba gwe. A be a na le basadi ba ba bedi. O ilê a thôma lerobo ge a bôna banna. Ba ilê ba goma. Khanthe ke batabo ba basadi ba gwe. Basadi ba ilê ba thekhola pitšã ya bjala bja falla. O ilê ke a ba tiya, ba mo thi-ka. Nkhelepeng, nkhelepeng. A gwa ka gwa ba le motho yo a yago. Ba ilê ba re, ba bolailê ke moka ba mo t̃ogêla. Bošego o ilê a phafoga. Ba napa ba mo rêla leina la nkhelepeng.

Polaya-o-ndiê. Monna yo a be a utswa kudu. A be a utswa a le bjale a le modidi. Peeba e tefa ka the-topo tha yôna. Ba mo hwetšana a utswa, e be ba mo tiya. Ge ba mo tiya, yêna o fêla a re ~~mpolaeng~~ le ndiê. Ka moswana ba yo mo hwetšana mo gongwe, molaê ke ôna wa mpolaeng le ndiê. Ke ye ba mo kwêra ka gore ke Polaya-o-ndiê

mahoto. O ilê a hwetšana leina le la di-kwero ka baka la polabolo ya gwe. Ge a bolabola a be a fêla a re, ke nna mahoto. Ke moka ya napa ya ba leina.

Matšhila. Ge a bolabola, a be a fêla a e ra batho a re ke matšhila. Ba napa

926

K34/82 49

ba mo kwêra ka gore ke matšhila,

Dipuding. Ke la dikwêro. O ilê a le hwe-
tšana ka gore ge ba bolabola taba, yêna a
be a fêla a re ke tša dipuding. Tša dipuding
ke gore taba goba ditaba tša badiši ba di-
pudi. O ilê a hwetsana leina ka mokhwa
o we.

Theja-dipuding. Monna yo ba ilê ba mo tswa-
ra a utswa pudi. Ke ge a e bulailê, mala,
dikhwata le thôgô a di e-petšê. Khanthe badi-
ši ba mmôna. Ba ilê ba botša ba bagolo.
O ilê a tswariwa, a lifišiwa ka pudi tšê
nnê. Ba napa ba mo kwêra ka gore ke the-
ja-dipudi.

Mafetša-feta. Tšhwene ja mothatswa ka
o thii, o kwe o lumišang maala. Ke gore wa
the ke wa robala le yo la mosadi wa feta-
wa robala le yo mongwe ka gobane mo o
lumiwa ke maala o ka theke wa teba go-
re o go-batšitšê ke mang. Monna o ilê a
hwetsana leina ka go ja methatswa e me-
ntši. O ilê a lumiwa ke maala. Molato ke-
ng. O ilê a re ke dinare bjale a ke tebe gore

ke mang. O mafeta-anfeta. Ke moka ya napa ya ba leina.

Khapana. Leina le ke la botaēla. Mong la maleba ke makhapa. A be a nyaka go diša dikhomō kudu. Ba gwēra ba gwe ba gwe ka moka ba ilē ba tšeya basadi, yēna a šala. Papagwe a ilē a mo tšeela mosadi. Le ga go le bjale, o ilē a mo togēla a ya morakeng. A be a robala le badiši merakeng ya dikhomō. Ke mokhwa o we a ilego a hwetsana leina.

Thepa-legolo. Monna a nye le thepa, o nya dikhōthō. Le thepa le legolo ke la mosadi. Motho yo-mongwe o ilē a troga bošego, a nya mokhobeng. Le thepa le we e be e la legolo. Monna yo mongwe a re, le thepa le legolo ke la mosadi, ke la mosadi. Basadi ba ilē ba re, ka baka lang. O ilē a re o ka bōna ka khogo ya go alama. Ba ilē ba homola. Ba napa ba mo rēla Thepa-legolo.

Kakanka. O ilē a hwetsana leina le we la dikwērō ka baka la ga opella. A be a

nyaka kudu go opella koša e we ya buswana.
na.

Moopelêle wa koša: jo! welele jona jo! kaka-
nka jo!. Le bona bagobendi ba no bolabola
mantšu a na la a bolabolago ka go epella.
Ba no mo šala morago. Ko éma kae ka bi-
tša bo rarê, le bona ba no mo e tšiša.
Ngwana o thii wa leebe jona jo! kakanka
jona jo. Ba ilê ba napa ba morêla leina
la kakanka.

Tsidi-koko. Monna yo o ilê a okwa nonyana
e lla, go lla ga yōna e be e epella koša.
Di be di le pedi. Tsidi-koko. E nngwe e re
the nyêlê thefu the we tša batho. Ka govia-
le mo we di ra gore wa tšena ka gare the
ta go tanya, wa ba wa nya le lethepa.
Le yēna o ilê a tšwêla pele le go epella
koša kopêlô ya tsidi-koko. Ba napa ba mo
kwêra ka gore ke Tsidi-koko.

Mafêfô. Lentšu le ke la nyatšo. Le ilê la
hwetswa ka baheng la polabolo. Ge a nya-
tša polabolo, a fêla a re, mafêfô. Ke moka
ba napa ba re ke mafêfô.

Mpopota. Basadi ba mo no nageng ya gešū, buušwa ba tsola makhakho. Bjale dinaga a di êtêlane go êtêlana batho. Monna owa mono ga gešū o ilê a êtêla ga Mmamabolo. Basadi ba gona a ba tsole makhakho ba tsola bjale ka mongaolo. Buušwa ba faga ka mabanyana le ka moswa^{nyane}. Ba bo botella bja feta tello. Khanthe mono ba faga ka moswana ke moka. Ka mabanyana go lewa melatsa. O ilê a re, monna-mo a hoše a butšetsē mollô, ka gobane buušwa bja monna ke mpopota. O wa nêga buušwa bja basadi ba ga Mmamabolo. Ke moka ba napa bare, ke mpopota.

Mphatana. Phate, phatana. Lentšū la mathō-mô ke e kholo. Ka bo bedi ke e nyana. Bjale o ilê ~~phatana~~ phatana leina le we ka dikwêrô.

Mogwêtê. O ilê a e thêla ka noši, a re ke una mogwêtê. Ba ilê ba napa ba mmitšā ka lona. Mogwêtê khaitšedi ya bo leleme.

Mmapetsi goba go mofapanyi. Le tšwa pola-bolong ya mong wa leina. A re bupetseng, a re fapanyeng. A be a bolabola ka marago.

926

K34/82

53

Ge o eme, a bapêla, ge o thepela a fupana.
Ge a bôna batho ba thepela, o re, fapanyang
maragô. Ba ilê ba mmitš'a ka gore ke mmape-
tš'i.

Lesibisane. Leina le ke la bongwana-ngwa-
ko. Bjale yo o ilê a le hwetsana ka polabolo ya
gwe. Baloi ba ilê-ba ya matoumeng. Ba ilê
ba bolaya motho gona. Monna yo mageketa, o ilê
a thêlwa. Letsatsi le be le thabile, a fita
a khutsa ka mafuri a motse wa ga masumu,
godimu ga the thare. O ilê a re, hi-ii, hehe, hee.
Bana ba ilê ba re, lesibisane. Le ilê la fofa.
Ge le fita gae la fetoga motho. O ilê a ba
anêgela gore ke thetšwe, ke tšwa ke le ma-
tome, gore ke bolabola nnete Ngwana masu-
mu a tšha phela. Ka nnete mo letsatsi leya
madikêšô, morumiwa a fita a bega lehu.
Ke lesibisane le le ilego la re tibisa. Ke
moka ba napa ba mmitš'a ka lona.

Rotwê. Ke tšhwene kholo. Ka morago ga
mo we e fetoga lešele ka gobane di ta
e raka mothapeng. Monna yo o ilê a divê-
la motho yo mongwe motho. O ilê a bôna
ga botse gore ko gathana le motho. Ka mora-

926

K34/82

574

gô a bôna, a bôna tšhwene ya rotwê. Le yê-
na e be e le matswa di fetotšwê. O ilê ke a bo-
laya, ke moka ya re, wa the ke wa mpolaya ke
ma madulo. Molikiwa o ilê a napa a mokwê-
ra ka gore rotwê. Ba napa ba mmitš'a ka
lona.

Tswêlê, (ditswêlê) le ba ga tswêlê. Lentsu
le ditswêlê a le šumišwi ke no lengola fêla
ka baka la buntši. Go šumišwa tswêlê le ba
ga tswêlê. Tswêlê ke leina la tšhwene. Bjale
tšhwene e we bare ke ya ga mothabe. Ge o
kwa ba epeta ka gore: Ba ga tswêlê ditswe-
ne, ba bolabola ka ba ga mothabe. Ke la dikwê
-rô.

Magubje a moloto. Le lona e thale leina la
tšhwene. Ke e kholo. Mong wa leina o ilê
a e bôna e le mmotong wa moloto. Ka-
negong ga gwe, o ilê a re, ke bone magu-
bje mmotong wa moloto. Magubje ke eng.
O ilê a re ke tšhwene ya mokhalabje. Ke
moka ba napa ba mmitš'a ka lona.

Pute. Mong wa lona o ilê a e thêla ka mōsi.
Mona goba mothankana mo a'ija, a e šothe
dinala. Ke gore go ngatša bušwana bjo bo nnya-

K34/82

- na o'ija. Mabapi le badiši a be a tiya. Mo-
thankana mo a'ija, a šothe dinala. O re, pute pu-
te. Banneng le bona a be a no bolabola ka mo-
khwa o we. A napa a hwetsana leina la
dikwêrô la Pute.

Khogo-tšaka. Badiši ba utswa kudu. Ba du-
la morakeng ya dikhomote baka la ge mašemo
a limiwilê. Ke lona le baka le we ba utswago
kudu. Ba ilê ba utswa dikhogo tša Thekopodi.
O ilê a ba iakiša, ba mo šiya ka baka la
le-tsufo. O ilê a tsogêla morakeng, a hwetsana
mafafa. Ke mafafa a dikhogo tša-ka. Badiši
ba ilê ba dumêla gore ke a dikhogo tša gwe.
Ba ilê ba mo kwêra ka ~~na~~ Dikhogo-tšaka.

Kokobetsa. Ba re ke kokobetsa molamo mage-
teng. O ilê a hwetsana leina le we ka
baka la go dula a re ke nna kokobetsa.
Ke mokokonopê o mogolo the kôpa le ditswi-
yana.

Mapobetsa. Bo paki bja mogale ke theka
mmeleng wa gwe. Ba ilê ba mo pata pata
ka molamo. Phateng e be go na le the
pôbê. Ba napa ba mo kwêra ka gore ke
mapobetsa.

926

K34/82⁵⁶

Dintweng. Monna yo e be e le ntwá dumêla.
 Di kae. Aowa a re di bone, re bôna ntwá.
 Go be go e lwa bo mang. Ke Khokhola o no ti-
 ya batho. Ka moswana gapê e thale yêna.
 Ke dintweng. Ke moka ba napa ba mokwê-
 ra ka mokhwa o we.

Mpefane. O ilê a hwetsana leina ka baka la
 polabolo ya gwe. Mong leina la gwe ~~ke~~ e be
 e le Thekwai. Polabolo ya gwe; Mathong ga
 monna go a beufiša, go mela meonyane.
 motho a befe a tha phela, o befa a hwilê.
 A be a tiya batho kudu, ba we ba go ba ba
 tšhaba go tswarêla motho wa go befa. Ke
 gore yo a hwilego. Ke nnete batho ba bangwe
 ba tšhaba go tswarêla mohu. Ba napa ba
 mokwêra ka gore ke mpefane.

Mameele. O ilê a rediwa ke bathoka. Di-
 khomo tša gwe di be di feela diija mabêlê
 a bona. Mongwa mabêlê, o ta fitša a tie-
 getša molato. Ke moka a the mo fetole. O
 itšê kang. Nna a mpolabodiša. Ba bangwe
 ba re, le tša gwe le mo di thinyaga a
 na taba natšo. Bathoka ba napa ba re, ke

926

K34/82

57.

Mameele.

Malapeng-eno. O ilê a hwetsana leina le ka bakka la go kweriwa ke batho. Mong le we la go ba le motswanetsê ke la mokonani. Bjale o ilê a rediwa la malapeng-eno ka polabolo ya gwe. Je a na le bjala, a be a tha nya-ke go fa batho. Batho ba bjala mo ba toga, ba nyaka kudu go laêla. Go laêla ke maano a go khopêla. O ta ba fetola ka gore ke malapeng-eno. Ke gore a go na tša go ja, le ta no tsoga le llê ka gobane ke malapeng-eno. Ba napa ba mo kwêra ka gona gore ke malapeng-eno.

Pôlô-tota. Monna yo e be e le rammotwana. Melato, malwetši, dinôga le baene mo thegare le bošego go no swana. Mo thegare a be a e ba gona. Mankhapana ke ka mabanyana. Je ba thôma ba re ba tēna ka dintong ke moka o fapana nabô. Je methô e nkha a be a boya. Ba mmotsê gore yo mogolo a thepele bošego, ka gobane tša bošego a di bone ke motho. A be a ba fetola ka gore ke nna pôlô-tota ya ga mašumu ka tšeya di thoka ke hulere. Ba napa ba mo kwêra ka gore ke pôlô-tota.

92

58

K34/82

mogwête. Ke la dikwêro. O ilê a e thêla ka nozi. Ge a nwele bjala, a be a fêla ure mo gwête. Lentsu le le a rogana. Ba re, o ra mang. Ke moka a ba fetola ka gore nna ke nna mogwête. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore mogwête.

Morei. Ke leina la dikwêro ka baka la modiro wa gwe. Modiro wa gwe e be e le motsumi wa dipêla. A be a tha tšêpe dimpja, a be a tšêpa melabo. Ka matšhi le ngwe o ilê a hwetsana a tantšê marabe. O ilê a re ke nna morei wa go reya peela ka uter marabe, marabe wa napa dikholo. Ke moka ba napa ba re ke morei. Bana ba gwe ba napa ba re ke rena ba ga morei. Ke moka ke thefane.

mokhatha. Ke thefane. The ilê tha nyarêla ka baka la mekhwa ya gwe. O ilê a khathesha dira tša batsubje. Badika re hwile. Ke nnete go hwa go khono. Ke gore go gona. Monna a bona ga bote gore batho ba talelong ka baka le we dipelo tša bona di ta tšhoga dira tša ba bolaya. O ilê a tšeya

926

59

K34/82

naka ya gwe ya phala, a e letša a dutš'i a khana. Polabolo ya gwe mo a dutš'i a khana a be a re, gare gare. Diva di ilê tša o kwa lentš'u la gare, ba re, ba re dikulusitš'e. Ba ilê ba tšhaba. Ke ge a napa a re ke nna mokhatha diva tša batsubje. Ke moka ya napa ya ba leina ka moragô ga leina ke thefane.

Mathaba. Ke la dikwêrô. A be a thaba kudu mo a hoše. Mo a tswere ke tala, nke o wa babja. Ke ge ba mo kwêra ka gare ke mathaba ka mpa ke hoše, mo thwang ke tša khora a ke thabe. Ke moka ya ba leina ka moragô ya napa ya ba thefane.

Motokwane. Monna o ilê a tiya ngwana ka baka la ôna. O ilê a ya ka lapeng la mma-gwe a lla. molato keng. Ke teile ke papago maremanyanane. Molato keng. Ba butšiša motei. O thentš'e motokwane waka. O ka napa wa tiya ngwana ka baka la motokwane, Motokwane ke wa go khôga lebake. Ke moka ba napa ba mo kwêra gare ke motokwane.

Makhopa. Le ilê la nyarêla ka bakeng la dikwêrô. Taba le mo e lukile, yêna o no

926

60

K34/82

e khopamisā, Ke moka ba napa ba mo kwē-
ra ka gore ke makhopa. Ke thefane.

Mabakane. Khogo tswadi Ngwana - mpomo. Pomo
ke go-wa. Bjale ba ilé ba re ke ngwana - mpomo
ka baka la gore ba ilé ba mo hwetsāna a le-
gōdimu ga mo-thara. O ilé a bēlēga ngwana
ba re ke mageketa. Khorong ya ga mothabe
le ilé la šabēla. Mageketa o ilé a imiša
mohumagadi. O nametse lefagō ka mokhwa ma-
ng rena beng re tha namele. O ilé a ba fetō-
la ka gore ke nna mabakane. Ke moka a na-
pa a kweriwa ka mokhwa o we.

Mampenyane. O ilé a e thēla ka noši. A re
ke yēna mampenyane tšhoši ya go loma. A be
a no fēla a e thēta ka mokhwa o we, ke mo-
ka ya napa ya ba leina.

Raganya. Monna yo, a be a na le lerobo kudu.
Lerobo la gwe e be le gōdimu ga mosadi wa
gwe. Ge a mo teilē a fēla a moraga le
ka moletse. Le ge a na le mpa o no teiwa
. Batho ba leka ka maata go mmotša gore
mona mpa a teiwi. O ilé a na thiba di tēbē.
Mafellong mosadi wa gwe o ilé a phuma mpa.

926

K34/82

61

Ba ilê ba mokwêra ka mottwa wa gwe wa go raga. Ke moka ya napa ya ba leina, ka moragô ya napa ya ba tšefane.

Magomane. modirô wa gwe, e be e le gogoma dikhōthō. Ke moka ba napa bare ke magomane.

Mongqale. Nguala, gonguala. Go na le bjala bja bathagudi. Ka baka le we re swanetše go bonwa. Je ba thōma go nwa bjala, ke moka a nguala. Go ngala ga gwe a napa a toga. Batho ba butšišā, molato keng. A le motebe ke mongqale ke modirô wa gwe. Ba napa bare ke mongqale ke molependi wa khale.

Lokweng. Modirô wa gwe e be e le wa go loga malokwa, a go topêla marula. Basadi e be ba e ya ba rêka ga gwe. Ba napa bare ke Lokweng. Ka buntšī ke malokwa.

Tsetsee. Ba ilê ba mo rêla leina le we la dikwêrô ka baka la modirô wa gwe, modirô wa gwe, ngwaga o mongwe le o mongwe, o swanetše go tsema moraka. Motho yo ke tsetsee. O tsema mote mo, ka morwana o wa tsemolla. Ke moka ba napa ba mokwêra

926

K34/82

62

ka gore ke Tsetsee, _____

Telane. T₁ela ke ya maoto. Leropu-leru-
pu, ke t₁elana e e yago mphathong. Mothang
mphathô ke e hwa, t₁elana ke a khonêla. Ke
moka ba napa ba re ke T₁elane.

Phongaale.

Bjang. O ilê a hwetsana leina le we ka ba-
ka la gwe. A be a fêla a epella koša e;
Nna ke hwetše namele bjang bja t₁ela. O bola-
ya keng. Ke bolaya ke bjang bja t₁ela. Ke
moka ba napa ba mo kwêra ka gore ke bja-
ng. Ya napa ya ba leina. Bana ba gwe
ba napa ba e pitsa ka gore ke bona ba
ga Bjang. Ke ba-kone, ba bina phuthi.

Sokane. Ke phuthi ya šoka. A be a t₁ha
t₁ha~~o~~ malaô. Motho yo mongwe le yo mongwe
o na le malaô ka gobane o na le nto. Ba-
ilê ba mmotša gore o t₁a boya le nku e
tswilê. He ga go le bjale a ka a ba t₁hae-
letša. Ka nnete, o ilê a boya a gôga le-
oto. Ke nthatana ya mašabele khane e la
e letše mang. O ilê a ba fetola ka gore
ke nna mokoloko^{to}, ke nna šokane ke wa motho
e ka be e le wa khomo nka be le bolaya.

926

K34/82

63

↳
 Šokane ya napa ya ba leina. Ke wa khor-
 ro ya ga moene. Ke ba bina nku. Bana ba
 Šokane ba napa ba re ke rena ba ga Šokane

Thekhobêla. Ke ba phalaborwa. Ke bona mong
 baphalaborwa. Ba ga mašisimale ke batha ba
 tibatse fêla ba no bitšwa baphalaborwa ka
 baheng la go dula phalaborwa. Mong bona ke
 ba ga Malatyi. Thekhobêla o tšwile mo khor-
 ro ya ga Malatyi, ka baka la leina le la di-
 kwêrô. Khobega ke go ôta. Naa o ka ba o
 khoba keng. O ilê a ba fetola ka gore, ke nna
 thekhobêla tha mareka patše le le-folê. Ke
 go reng. O ilê are, yo a tha jigo patše le lefo-
 le, o otšwa keng. Khanthe mmagwe o no
 kona mpja bušwa a e bona e tšhentšhe mē-
 no. Ba ilê ba thêga, bare, a re thekhobêla.
 Ke moka ya napa ya ba leina le the-fane.

mašumu. Ke leina la dikwêrô, la theka.
 Go be gona le mosadi yo mongwe mo khor-
 ro ya ga mothabe. A be a no dula a tšumu
 tše molomo. Modirô o mongwe le o mongwe a
 be a dira ka go rata. A fêla are, ke nna
 mašumu tha nkakana, mašila ka go kwe
 pelo. Leina le abetsa. Ba ilê ba rêla ngwa-

926

K34/82

64

na leina la mašumu ka theka tha mašumu wa mosadi. Mašumu wa bo bedi ke monna bja-le ke ngwana-ngwako.

Madikhunkhwane. Banna ba bangwe ge ba di-ra medirô ya malapa, yêna modirô wa gwe ke go êpa dikhunkhwane. Mosadi wa gwe o ilê a boêla ga batswadi ka baka la go tšhaba go naiwa ke pula. Molato keng monna a tha go rulelle nto. A na taba, modirô wa gwe ke go thwa a êpa dikhunkhwane le badiši'. Ke mma thaka a di fele ke madikhunkhwane. Ke moka ya napa ya ba leina.

Thetrops. Ke la dikwêrô. O ilê a rediwa ke badiši' ba dikhomo le dipudi' ge di ilê tša ja mabelê a gwe, a be a ba tiya ka thetrops thadikhomo. Ke moka ya napa ya ba leina.

Maseokoma. Kudu le bitsiwa ka mokhwa o Theyokoma. Ke leina la thesadi. Le ngwadiwa mo ka baka la gore ke thefane. A be a le mamonyadiwe. Monna a be a dula a mo-koma, a re, bu-
ušwa o tpha moratha. O ile a re nna

926

65

K34) 82

ke nna madikomo, ba dula ka nna ka gaba-
ne mo ba dutš'i dikomô di gôdimu ga ka. Ke
moka ba napa bare, ke the^hokoma tha mo-
ratha. Bana ba gwe ba napa bare, ke rena
ba ga Matheyokoma.

Mahokoropo. Go ilê gwa fitha monna yo Bo-
roko. Ke leina la gwe. Ke monna wa
go tšwa a le ga mmamabolo kowa Bjatadi.
O ilê a falêla mo nageng ya gešu. Ke wena
mang. Ke nna Boroko. Thefane ke wena mang.
Ke nna mahokoropo. Modirô wa gwe ba mo
fa phalafala. Ke moka ke mahokoropo ke
mo litš'i wa phalafala.

Thekwane. Ke la dikwêrô. Ge a e lwa
le mosadi, a be a fêla a mo tiya ka
theko ya lerumu. Ge banna ba^athola,
ke moka mosadi o re, a be a nthaba ka
lerumu. Monna o ta re, nkabe a hwilê.
Nna ke ilê ka no mo tiya ka theko ya
lerumu. Ke moka ba napa bare ke The-
kwane. Bana ba gwe ba napa ba e pi-
tša ka gore ke rena ba ga Thekwane.
Ke moka ke thefane tha bona.

926

K34/82

66

Mathake. Ke mokokonopê o mogolo the kopa le ditswiyana. Moradi yo mogolo o wa kopa, khaarebe le yôna. Ke mmathaka a di fele. Ke moka ba napa ba re ke mathake

Moagi. Ke la dikwêrô. Lapa a leji le ngwe. Monna o ilê a šegêla mothologadi. Ba leloko a ba iile go tala, ba na le malapa a bona. Moja-lefa wa lapa la mošegelwa, o gudilê, mošegedi o swanetšê go boêla moragô. A ka a khôna go boetsa maoto morago. Moja-lefa a re, namane ke ya go kotiwane, e ta boêla moragô wa khôna go gama. O ilê a tiya mošegedi. Ge banna ba di bolabola, ba bona moja-lefa phôšô ka gobane nkabe a ilê a thagiša taba banneng. O ya bona wena, o swanetšê go tšwa ka mo ta lapeng. Di a o kwala dikhoši. Nna e be ke re ke aga. Ke moka ba napa ba re ke moagi.

Thebaše. Ke motho yo a tšwago a le Tseta. Bjale o ilê a ba botša gore ke yêna wa ga thebasa. O ilê a ba le bana, ke bona ba ga Thebaše. Ba toga ba na le khovonyana mo nageng ya gešu.

920

67

K34/82

Maloto. Ke leina la di kwêrô, Maloto ke a dikšie. Bebebele tšien. Mang le mang o lebeletše mo we yo robalago gona. Ba rwa - la malokwa a bona, ba yo e gola. Buntši bja batho ba ilê ba boya ba e godile. Ba we ba ilego ba lala maloteng, a ba ka ba boya nayo. Monna o ilê a re, rena re ilê ra lala maloteng. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore malota.

Thibedi. Ke la di kwêrô ka baka la kopêlo ya gwe. A be a fêla a re: Thibêla khomo di êmê the-akaretsa. A be a tha bolabole ka di khomo tša di-naka aowa a be a bolabola ka basadi. A gathana le basadi ke moka o ba thibêla tela. Ge ba mmôna ba fêla ba re le mmôna thibedi. Ke moka ba tšhaba ka gathakana. Ke moka a napa a rediwa leina.

Thebatana. Khale mo ba bôna gore pula e gana gona, e be ba khoṭa motho, ba mo iše dipitšeng tša di-pula. Ka lona tšatši le we ba mokhoṭago ka lona ke moka pula e ana. Molato o ṭa feta le meeti a pula ka gobane dinoka, dinokana, meetšana le ditela di ṭa ṭala ka

926

K34/82 68

meeti. Bjale ba bagolo mo ba laya bana, ba ba botš'a gore ba mmôna ba tšhabe ka baka la gore a še motho ke thebatana. Ke moka ya napa ya ba leina.

Mmarakeng. O ilê a rediwa leina le Thekhotabatho. Dikhotabatho tše dingwe di gona empa ba no di bolabola gore ke dikhotabatho e šu ba ba bônê. Bjale yo ba kèle ba mo amogiša ngwana a mo rwele ka mokota. O ilê a gathana le banna ba ba ngwe, a mo rwele, a mo iša mošata. Ba ilê ba dumedišana naê. Bjale ngwana a re ntamoleleng. Khanthe o rweleng. Ke moka a latha morwalo fathe, a tšhaba. Ge ba phuthulla ba hwetsana gore ke ngwana. Ke ge ba mo iša ga mmagwe. Leina la mmagwe e be ba re ke maepane. Ba napa ba mmitša ka gore ke thekhotabatho.

Phukubje. Monna mo a nwele bjala, a be a fêla a re; phukubje ya lla moletšê, la ga maatata lefaletšê. Ke moka ba napa ba re ke phukubje. Ke mang yo a o kwalago go epella. Ba re ke phukubje.

Pôpêla. Ke la di kwêiô. A be a fêla a

926

K34/82

69

kwêra ba bangwe, a re bjala ba ntšha ka khupje, nna ke ntšha ka pompêla. Bjale ba mmitsa ka gore ke yêna pompêla. O ilê a re, a še nna pompêla ke nna Pôpêla molla wa tsakwe. Ke moka ya napa ya ba leina. Pompêla ke gore pitšha e kholo.

⁶⁷~~68~~ Maina ga ntši a nyarela ka dikwêrô. Ka morago ga mo we ke moka le a thupala. Ke moka ke leina goba thefane.

mohale. Ke motso yo a tšha tšhabego tšelo. Moimana a teiwi, gomme yêna a be a tiya. Ka tšatši le lengwe o ilê a mo tiya, ke moka mosadi a puma mpa. Ba ilê ba mo bipa. A goma a boeletša a phumisa mosadi mpa. O ilê a nyaka go hwa nayo. Batswadi ba mosadi ba ilê ba isa taba khorong. Banna ba ilê ba re monna yo o mohale bjang. Ba ilê ba mo lifiša. O ilê a lefa, a goma le mosadi wa gwe. Ba ilê ba mmotša gore a theke a tsoga a boeletša. Ka nnete a ka a boeletša. Ke moka ya napa ya ba leina, ka morago ya napa ya ba thefane. O ilê a hwetsana leina ka mokhwa o we.

926

K34/82 70

Moene. O ilê mo a fit̃ha mo nageng ya geš̃u, a re ke yêna Ramoene. Ke moka ba no mmitš̃a ka lona. Bana ba gwe ba napa ba re ke rena ba ga moener bakeng t̃ha š̃okane. Ge ba dutš̃i khorong ba bolabola ditaba, ba mmege, a be a fêla a re nna ke nna moene. Monna boene bjo bjago bja go t̃he fele ke bja moš̃akha mang ka gobane ke dilemo re dutš̃i nago. Aowa dikhoš̃i moene a na di bedi. Ke gona a š̃ithêla leina la gwe gore le golê. Ka nnete le ilê la gola ka gobane lehono ke khoro.

Lewele. O ilê a hwets̃ana leina le ka baka la dikwêrô. Lewele ke gore go wêla. Ge a ka hwets̃ana ba thabile khomo, o no tš̃wella a wêla ka gare. Le ge a ka hwets̃ana ba enwa bjala molaô ke š̃ona. O diwa bjang mokone. O ta ba fetola ka gore mokone a butš̃iš̃i, di-gaš̃o tš̃a maš̃emong ke tš̃a gwe. Ka baka le we ke nna lewele la maja yogolo. Ke moka ya napa ya ba leina. Ba na le khoro e kholo ba ga lewele.

motetete. Ke leina la t̃het̃have. Go be gona le monna yo mongwe ba re ke madome. Monkana wa gwe matala. Madome o ilê a nwa mapoto ka ntong ya maitš̃eng. Mokhehlo yo we o ilê

K34/82

a no bitsa ngwana wa motho ya we. Ke moka a fitha a mo fa mapoto. Ka moragô ga mo a tšwile, a thôma go botsa monkana gore mapoto a la a ntumisâ ka teng. Ka mo teng gaka gore tee-tee. Ke moka monkana a re ba go file motetete. Matala o ilê a botsa batswadi ba molwetši ka mokhwa o we mokhekolo a ilê^{go} a dira ka ôna. Fêla o mo file motetete. Tee-tee o ilê a napa a hwa. Monkana wa gwe a šala a maketišê. Khanthe motetete o wa bolaya. Ke moka a napa a hwe-tšane leina ka mokhwa o we.

Maditšomporo. Ke la dika la dikwêrô. Monna yo mongwe, o hile a re a boya makhoweng a boya le tshipi. Bjale a ba botsa gore ke tšomporo. Re šoma ka yôna ka mokoting. Ngwana o botsa thaka tša gwe tshipi ya mokoti leina la yôna. Ba ilê ba re ke leina maditšomporo tša mokoti. Ke moka ba tšwela pele le go mmitšâ ka mokhwa o we. Ya napa ya ba leina.

Tima-mogolo. Ka la go mo rêta ka mokhwa o a ilego a tima bogolo bja gešu. Ke gore bja ga mothabe. Ba re ke Timamogolo wa mahutšwi khoduma lerole. Ka nnete o ilê a tima lerole ka le naka la ga mothabe. Ke moka leina la napa

la gola.

Rakholokwana. Ke kholoko-kholoko thito ya motouma ge e le ya mothumi e gola ke ona metsi ka nōi. Ke ge a e theta. Ke moka ba napa bare ke Rakholokwana.

68 Ge re boela moragō mo go (9(a) Pages) Re hwetsana lentšu la phathagano ya mainaempa a ile ka dithōpa tša ona. Dithōpa tše we tša maina di šupa dikhorō. Ka gobane khoro e nngwe le e nngwe e na le maina a yōna. Ka baka le we, go tša ngodiwa maina a dikhorō the thopeng the the nngwe le the the nngwe:

9(a) Khoro ya ga mothabe, 10(b) Khoro ya ga Masete,
 11(c) Ya ga makoro, makokoropo, 12(c) makhōrōpō
 12(d) mašumu ke khoro, 13(e) Pōpela ke khoro,
 14(f) maeokoma ke khoro, 15(g) Ya ga mabakane,
 16(h) Ya ga Moene, 17(i) Ya ga morei, 18(j) Ya
 ga magomane, 19(k) Ya ga Mongale, 20(l)
 Ya ga Ruganya, 21(m) Nkwane khoro, 22(n) Makhopa,
 23(o) Thekwane, 24(p) Mathake, 25(q) Malesa,
 26(r) Thekhobela, 27(s) Sokane, 28(t) šuai,
 29(u) Bjang, 30(v) Mogofe, 31(w) Thebaše,
 32(y) Mokutha, 33(z) Mathō, makhutšwi goba
thekororo, 34 Mathaba, 35 mohale, 36 Thebatana